

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΡΙΤΗ 18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ005

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΠΕΝΤΕ (5) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΔΙΔΑΓΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(Μονάδες 40)

1. Να μεταφράσετε τα πιο κάτω κείμενα στην Ελληνική.

I. Pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces; quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum *lumen* accederet. Quam multas imagines fortissimorum virorum -non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum- scriptores et Graeci et Latini nobis reliquerunt! Quas ego, cupidus bene gerendi *rem* publicam, semper mihi proponebam. Cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim -laudem et honestatem solum expetendo- *me* pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

(Λατινικά Λυκείου, XXXII - ελαφρά διασκευή)

II. Unum fuisse Homero servum, tres Platoni, nullum Zenoni tradunt. Nemo vero eos miseretur, quod infeliciter vixerint. Agrippa, qui inter patres ac plēbem publicae gratiae sequester fuit, aere collato funeratus est. Scipionis filiae ex aerario dotem acceperunt, quia nihil illis reliquerat pater. Aequum mehercule erat populum Romanum tributum Scipioni conferre, cum a Carthagine semper tributum ipse exigeret.

(Λατινικά Λυκείου, XXXV - ελαφρά διασκευή)

(Μονάδες 40)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(Μονάδες 60)

1. α) Από το δεύτερο κείμενο που δόθηκε για μετάφραση, να εντοπίσετε και να γράψετε δύο (2) λέξεις της Λατινικής που παρουσιάζουν ετυμολογική συγγένεια με την Ελληνική (αρχαία ή νέα), δηλώνοντας και τη σχετική ελληνική λέξη. Να εξαιρεθούν τα κύρια ονόματα.

(Μονάδες 2)

β) Δίνονται οι ακόλουθες τριάδες λέξεων από την Αγγλική, Γαλλική και Ιταλική. Να γράψετε το ρήμα της Λατινικής, με το οποίο συνδέεται ετυμολογικά η κάθε τριάδα, στο πρώτο πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα.

ΑΓΓΛΙΚΗ	ΓΑΛΛΙΚΗ	ΙΤΑΛΙΚΗ
desire	desireux	desiderio
culture	culture	cultura

(Μονάδες 2)

2. α) Από τα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση, να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α΄ με τις πτώσεις της στήλης Β΄. Στη στήλη Β΄ περισσεύουν τρεις (3) επιλογές.

A΄	B΄
α. imagines	1. αιτιατική πληθυντικού
β. illis	2. αφαιρετική πληθυντικού
	3. ονομαστική πληθυντικού
	4. δοτική πληθυντικού
	5. δοτική ενικού

(Μονάδες 2)

β) Από το πρώτο κείμενο που δόθηκε για μετάφραση να μεταφέρετε τους πιο κάτω τύπους στον αντίθετο αριθμό (επισημαίνονται με πλάγια γράμματα στο κείμενο):

voces, lumen, rem, me

(Μονάδες 4)

γ) Να γράψετε τους άλλους βαθμούς των πιο κάτω τύπων (μονολεκτικά) (σε περίπτωση επιθέτου να διατηρήσετε αμετάβλητα την πτώση, τον αριθμό και το γένος):

multas, infeliciter

(Μονάδες 2)

3. Να τρέψετε τους πιο κάτω ρηματικούς τύπους σύμφωνα με την οδηγία που ακολουθεί. Όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενό τους στο κείμενο.

α. **sunt**: στο ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής μέλλοντα

β. **gerendi**: στο β' πρόσωπο πληθυντικού της οριστικής υπερσυντελικού στην παθητική φωνή

γ. **proponebam**: στην ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους της μετοχής παρακειμένου

δ. **conformabam**: στο απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή

ε. **obicere**: στο β' πρόσωπο ενικού της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

στ. **miseretur**: στον παρατατικό, στο ίδιο πρόσωπο, αριθμό και έγκλιση

ζ. **reliquerat**: στο γ' πρόσωπο πληθυντικού της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

(Μονάδες 7)

4. α) Να εντοπίσετε και να διορθώσετε το συντακτικό σφάλμα στην πρόταση που ακολουθεί. Στο τετράδιο απαντήσεων να γράψετε μόνο το σφάλμα και τη διόρθωσή του.

Graeci libros legebant ut mentem meliorem haberent.

(Μονάδες 2)

β) Ποια από τις πιο κάτω προτάσεις είναι συντακτικώς ορθή; Να αιτιολογήσετε μόνο την απάντηση που θεωρείτε ορθή.

i. Feminae hominibus amandae sunt.

ii. Feminae a hominibus amandae sunt.

iii. Feminae ex hominibus amandae sunt.

(Μονάδες 2)

5. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους πιο κάτω τύπους οι οποίοι είναι υπογραμμισμένοι στα διδαγμένα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση.

sapientium, nobis, expetendo, Homero

(Μονάδες 4)

6. Να αναγνωρίσετε, μέσα από τα διδαγμένα για μετάφραση κείμενα, την πιο κάτω πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση εκφοράς):

quod infeliciter vixerint

(Μονάδες 2)

7. α) Στην πιο κάτω πρόταση να τρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Scipionis filiae ex aerario dotem acceperunt.

(Μονάδες 2)

β) Στην πιο κάτω πρόταση να αποδώσετε τον προσδιορισμό του σκοπού με τρεις (3) ισοδύναμους συντακτικώς τρόπους.

Dux multos speculatores mittit visum.

(Μονάδες 3)

γ) Στην πιο κάτω πρόταση να αντικαταστήσετε το debeo (ενεργητική σύνταξη) από τον αντίστοιχο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας.

Plato servum Aesopi investigare debebit.

(Μονάδες 2)

8. Να υποδείξετε πού πρέπει να τονιστούν οι λέξεις που ακολουθούν (από τα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση) και να τεκμηριώσετε τις απαντήσεις σας.

imitandum, gratiae

(Μονάδες 2)

9. Να αναφέρετε τη φιλοσοφική σχολή, στην οποία αναφέρεται το απόσπασμα από το κείμενο XXXV (δεύτερο κείμενο για μετάφραση), μια βασική της αντίληψη και έναν Ρωμαίο εκπρόσωπό της.

(Μονάδες 2)

10. Να μεταφράσετε το αδίδακτο κείμενο που ακολουθεί στην Ελληνική.

Bellis civilibus gestis, Caesar dictator factus est, et vivere insolenter coepit. Quare coniuratum est contra eum a multis viris. Cum in senatu venisset, coniurati eum vulneraverunt. Caesar moriens, cum Brutum, quem loco filii habebat, contra se venientem vidisset, dixit: "Et tu, mi fili".

Λεξιλόγιο

dictator :δικτάτορας

insolenter: αλαζονικά

mi fili: γιε μου

C. S. Crispi *De Bello Catilinario et Jugurthino* 29 (διασκευή)

(Μονάδες 10)

11. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στη Λατινική.

Οι στρατιώτες μιμούμενοι τους αρχαίους άνδρες, τόσο δυνατά πολέμησαν για τη σωτηρία της πατρίδας τους, ώστε να νικήσουν πολύ εύκολα. Μετά τον θάνατο των εχθρών, ο Μάρκος πολιόρκησε την πόλη και έκανε ειρήνη με τη βία.

(Μονάδες 10)

- ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ -